

AMANITA BATTARRAE (BOUD.) BON, EEN NIEUWE AMANIET VOOR NEDERLAND

Luciën Rommelaars

Beilerstroom 14, 5032 ER Tilburg, E-mail: l.rommelaars@home.nl

Rommelaars, L. 2015. *Amanita battarrae*, new for The Netherlands. *Coolia* 58(2): 77–78.

The park around the old castle of Zoelen and especially a specific avenue flanked by beeches, is famous for its rare fungi. In 2014 *Amanita battarrae* was found there, new for The Netherlands.

In 2004 stelde Willy Bruninx voor om eens een bezoekje aan Zoelen te brengen. Het landgoed rond het kasteel daar, was een plek waar regelmatig bijzondere paddenstoelen gevonden werden. Dat jaar leverde voor mij echter niet veel bijzonders op. Pas in 2010 ging ik nog eens terug om in dit op rivierklei gelegen Landgoed Soelen een kijkje te nemen. Wederom was het Willy die me aanspoorde en vertelde dat *Hygrophorus chrysodon* (Goudgerande slijmkop) er was gevonden. Tegelijkertijd overhandigde hij me een doosje met daarin een exemplaar van *Peziza saniosa* (Blauwe melkbekerzwam). Vooral een bepaalde laan met aan weerskanten veelal beuken, bleek op mycologisch gebied veelbelovend te zijn. Ik vond verschillende *Lactarius*-, *Russula*-, *Inocybe*-, en *Cortinarius*soorten en enkele exemplaren van *Amanita ceciliae*.

In 2011 werd *Lentinellus ursinus* (Fluweelzaagplaat) gevonden en in 2013 was *Tricholoma sejunctum* (Streephoedridderzwam) een heel bijzondere vondst. Ik raakte vastbesloten, ondanks de grote afstand vanuit Tilburg, dit gebied wat regelmatig te bezoeken. In 2014 bezocht ik het gebied vier maal. In het voorjaar vond ik samen met Yvonne Dijkman *Disciotis venosa* (Grote aderbekerzwam). In september vond ik na een tip o.a. *Boletus queletii* (Gladstelige heksenboleet) en een maand later kwam ik verschillende exemplaren van *Amanita ceciliae* (Prachtamaniet) tegen. Ook *Hygrophorus chrysodon* bleek groeiplaatstrouw te zijn. Vreemd was een vrij grote groep amanieten. Ze leken op slanke amanieten, maar waren toch anders dan *Amanita fulva* (Roodbruine slanke amaniet) of *Amanita vaginata* (Grijze slanke amaniet). Ik fotografeerde de amanieten en nam materiaal mee voor onderzoek. Helaas bewaarde ik het materiaal te lang in de koeling en het was daarom niet meer voor onderzoek bruikbaar. Op 22 november ging ik terug, nu in het gezelschap van Joke Bosch; *Hygrophorus persoonii* (Olijfkleurige slijmkop) was immers gevonden en die wilden wij ook wel eens aanschouwen. Eén exemplaar vonden we, maar bovendien stond ook de raadselachtige slanke amaniet op verschillende plekken te pronken. Ook nu werd het materiaal gefotografeerd en verzameld voor onderzoek. Joke vertelde me dat in vorige jaren mycologen naar amanieten uit de bewuste laan hadden gekeken, maar dat hun onderzoek geen zekere determinaties had opgeleverd. Ik besloot om het ook eens te proberen;

Figuur 1. *Amanita battarrae*.

Figuur 2 en 3. *Amanita battarrae*.

materiaal uit Zoelen heeft een umbonate hoed met donkerbruin centrum, naar de rand wordt de hoed olijfgroen, roodbruin tot grijsbruin. De hoedrand is duidelijk over ongeveer eenderde deel gevoerd, en bij oudere vruchtlichamen kunnen deze voren rimeus worden, waardoor het onderliggende witte hoedvlees zichtbaar wordt. Hierdoor kan de hoedrand erg bleek lijken. Hoeden zijn jong nog convex, maar ouder vrijwel vlak tot iets verdiept in het centrum. De doorsnede kan tot 100 mm bedragen. De lamellen zijn wittig tot licht beigewit. De lamelsnede is voor een groot deel bruin. De steel wordt naar de basis iets breder, maar is niet bulboos. Het oppervlak van de steel is fijn vezelig tot iets schubbig en roodbruinig, grijsig tot beigewit gekleurd. Aan de basis bevindt zich vaak een opvallende volva die voor een groot deel bedekt kan zijn met roodbruine tot oranjebruine vlokken en vezels op een wittige ondergrond. Stelen worden tot 120 mm lang met een doorsnede tot 12 mm. De sporen zijn in vergelijking met andere soorten uit deze sectie aan de grote kant: In KOH: $13\text{--}20 \times 11\text{--}17 \mu\text{m}$, in water: $12,5\text{--}17 \times 11\text{--}15 \mu\text{m}$.

Kenmerkend voor de soort zijn o.a. de min of meer tweekleurige hoed met een zeer opvallend gevoerde rand, de bruin aangelopen lamelsnede en de met bruinige vlokken bedekte volva. Microscopisch zijn de sporen groter dan bij mogelijke dubbelgangers.

Foto's door de auteur.

Literatuur

- Knudsen, H. & Vesterholt, J. 2012. Funga Nordica. Nordsvamp, Copenhagen. p. 382.
Gerhardt, E. 1999. De grote paddenstoelengids voor onderweg. Tirion, Baarn. p. 28.
Breitenbach, J. & Kränzlin, F. 1995. Pilze der Schweiz. Bnd 4, Verlag Mykologia, Luzern. p. 38.
Dähncke, R.M. 2004. 1200 Pilze in farbfotos. Weltbild, Augsburg. p. 462.

